

Приходько В. П.

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри міжнародних економічних відносин,
директор Інституту державного управління
та регіонального розвитку
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

РЕЦЕНЗІЯ
НА МОНОГРАФІЮ ТИМЕЧКО І. Р.
«ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА У ТРАНСКОРДОННОМУ ПРОСТОРИ:
ЧИННИКИ, ЗАКОНОМІРНОСТІ, ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ»¹

Реформа адміністративно-територіального устрою та фінансова децентралізація в Україні супроводжуються перерозподілом на користь місцевих бюджетів фінансових ресурсів та повноважень – на користь органів місцевого самоврядування. Передача важелів впливу та ресурсної бази територіальним громадам призвела також до автоматичного переходу на цей рівень управління й відповідальності за їх ефективну реалізацію та посилення проявів залежності від економічних та політичних ризиків. У результаті об'єднання територіальних громад в Україні відбулося їх укрупнення, що суттєво вплинуло на можливості органів місцевого самоврядування забезпечити ефективну реалізацію своїх повноважень. Незважаючи на економічну доцільність такого укрупнення, жителі інтегрованих до ОТГ, а ще недавно самостійних сільських громад побоюються втратити важелі впливу та фінансові ресурси, які на їх думку будуть акумулюватися у центрі громади. Саме тому з позицій пошуку та активізації додаткових джерел та чинників розвитку є актуальною розробка методології організації життєдіяльності територіальних громад в умовах активізації транскордонного співробітництва, яка відповідала б стратегічним інтересам як новостворених територіальних громад транскордонних територій, так і країни загалом.

Монографія складається з п'яти розділів, у яких обґрунтовано теоретико-методологічні положення формування й реалізації регіональної політики у сфері транскордонного співробітництва для розвитку територіальних громад у транскордонному просторі, концептуальні засади розвитку територіальних громад у транскордонному просторі.

У першому розділі «Теоретико-методологічні засади життєдіяльності територіальної громади» розглянуто наукові основи визначення сутності територіальної громади, організаційно-правове забезпечення її розвитку, методологічне обґрунтування соціально-економічного розвитку територіальної громади, а також обґрунтовано концептуальні засади організації її життєдіяльності.

У другому розділі «Концептуальні засади життєдіяльності територіальної громади у транскордонному просторі Україна-ЄС» визначено сутність територіальної громади як суб'єкта транскордонного співробітництва, обґрунтовано методологію дослідження розвитку територіальних громад у транскордонному просторі, а також сформульовано концептуальні підходи до дослідження

взаємодії суб'єктів та учасників транскордонного співробітництва.

У третьому розділі «Особливості життєдіяльності територіальної громади у транскордонному просторі Україна-ЄС» здійснено дослідження умов життєдіяльності територіальних громад Карпатського регіону; проведено оцінку впливу транскордонних чинників на умови та рівень життя на прикордонних територіях; здійснено аналіз забезпечення розвитку територіальних громад Карпатського регіону в рамках Європейської політики сусідства; виявлено проблеми та суперечності реалізації спільних інтересів територіальних громад Карпатського регіону у транскордонному просторі.

У четвертому розділі «Інструментарій організації життєдіяльності територіальної громади у транскордонному просторі» обґрунтовано інструменти забезпечення розвитку територіальних громад у рамках Європейської політики сусідства; розкрито нові форми взаємодії суб'єктів територіальних громад у транскордонному просторі; визначено інституційні особливості впровадження форм транскордонного співробітництва в Україні; представлено інструменти участі громади в процесах прийняття рішень з питань транскордонного співробітництва.

У п'ятому розділі «Концептуалізація розвитку територіальної громади у транскордонному просторі» розроблено концептуальні засади формування організаційно-економічного забезпечення розвитку територіальних громад у транскордонному просторі; визначено напрями посилення інституційної спроможності територіальних громад як суб'єктів транскордонного співробітництва в контексті державної регіональної політики; обґрунтовано напрями впровадження механізму розбудови місцевого громадянського суспільства.

Видання даної монографії є логічним продовженням наукових досліджень автора Ірини Романівни Тимечко. Наукова новизна, властива монографії, спирається на продемонстровану авторкою всебічну та глибоку обізнаність з теоретичними та практичними аспектами транскордонного співробітництва, організацією та буденними укладами життєдіяльності територіальних громад у транскордонному просторі, що робить рецензоване монографічне дослідження корисним для науковців, представників місцевого самоврядування та органів влади, громадських об'єднань, які зацікавлені в розвитку територіальних громад в умовах активізації транскордонного співробітництва.

¹ Тимечко І. Р. Територіальна громада у транскордонному просторі: чинники, закономірності, пріоритети розвитку : монографія. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України». Львів, 2019. 444 с.